

Referat af det femte ordinære årsmøde i Kulturarv Fyn, der blev afholdt torsdag den 13. marts 2014 kl. 15.00 i Det adelige Jomfrukloster, Odense.

Formand for Kulturarv Fyn, Erland Porsmose, bød velkommen.

1. Valg af dirigent

Birgitte Haugbøl blev valgt og dagsordenen godkendt.

2. Aflæggelse og godkendelse af beretning

Formand Erland Porsmose konstaterede, at der i 2013 havde været afholdt fire bestyrelsesmøder. I årets løb var kassererjobbet blevet flyttet fra Odense Stadsarkiv til næstformanden. Foreningens økonomi var stadig meget afhængig af frivillig arbejdskraft og medlemsinstitutionernes bidrag. Ellers glædede formanden sig over, at kulturarven oplevede en øget opmærksomhed. Medierne behandlede ofte emner om kulturarven, også selv om en del af omtalen handlede om Kulturstyrelsens evaluering af museer. Og apropos den slags sager, så var museumsinspektør Kurt Risskov Sørensen, Østfyns Museer, blevet udpeget af Kulturarv Fyn til at indtræde i den nye omstillingsbestyrelse for Vestfyns Museer.

Formanden konstaterede også, at kommunernes beredskab mht. kulturarven var meget forskelligt, hvorfor bevaringen også var meget forskellig. Han gjorde også opmærksom på, at den såkaldte nedrivningspulje, ikke kun kan bruges til nedrivning men også til restaurering og bevaring.

Nye tendenser pressede sig på over alt. På biblioteksområdet var det f.eks. selvbetjeningsbiblioteker, der var i vælten i disse år. I disse omstillingstider var et tættere samarbejde mellem ABM-institutioner helt oplagt. Samarbejdet med Kulturregion Fyn var ikke kørt helt optimalt i 2013, men der var samlet op på forløbet og samarbejdet synes at være tilbage på sporet. Det tegnede godt for det fremtidige samarbejde.

Kulturmiljørådet: Ellen Warring fortalte, at rådet i år har bestået af Torben Lindegaard (udpeget af Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur), Toni Reese Næsborg (Danmarks Naturfredningsforening), Mette Ladegaard Thøgersen (Østfyns Museer), Per Thomsen (Øhavsmuseet , arkæologi Sydfyn), Kristian Isager (Akademirådet, næstformand) og Ellen Warring (Odense Bys Museer, formand). Eva Frellesvig, Øhavsmuseet, har været på barselsorlov.

Sammenslutningen af lokalarkiver på Fyn har ikke svaret på vores henvendelse om udpegning af et medlem.

Rådet har afholdt fem møder og møderne holdes i de institutioner medlemmerne kommer fra for at begrænse mødeudgifterne mest muligt.

Rådets fokus var stadig på sager, der vedrører Kulturmiljøet og fortrinsvis sager af mere overordnet betydning. I 2013 (og formentlig også 2014) har det handlet meget om vandmiljø. EU's vandrammedirektiv skal implementeres i de danske vandplaner, og Danmark er det land, der i forhold til størrelsen har udpeget flest vandløb - og kun et vandløb er blevet udtaget pga. kulturhistoriske værdier, selv om EU-direktivet siger, at der SKAL tages hensyn til kulturhistoriske anlæg som voldgrave, mølledæmninger, kanaler etc. Den 2. maj havde Kulturmiljøråd Vestsjælland og Fyn foretræde for Folketingets Miljøudvalg. Her blev der interesseret spurgt ind til de kulturhistoriske værdier af politikerne, men svaret fra Miljøministeren var, at kommunerne har styr på det hele også kulturhistorien. Det største problem er, at det intet sted fremgår, hvem det er, der skal vurdere, hvad der er væsentlig kulturarv. Vi mener, at det kun er museerne og det tværmuseale samarbejde, der er nedsat omkring vandplanerne, der kan foretage de ofte meget komplekse vurderinger, og at kulturhistorien skal med allerede i planfasen. Da planerne var i høring for 2. gang i december protesterede vi igen. Presset er stort på de tilbageværende møller, der samtidig er de bedste, ofte med århundreders mølledrift; det drejer sig på Fyn bl.a. om Skjerning Mølle, Gundestrup Mølle, Grubbemølle, Solevad Mølle, Ruggård og Lille Mølle. Kulturmiljørådet har besøgt Brenderup Vandmølle og Lille Mølle. TV 2/Fyn sendte efter opfordring fra rådet et lille indslag om møllerne og kampen om vandet.

Ministeriet for By, bolig og landdistrikter giver støtte til sanering i bygningsmassen på landet. Puljen kaldes i kommunerne populært for nedrivningspuljen. Det mener rådet er forkert, og at der i flere tilfælde bruges offentlige midler til at destruere kulturarv. Rådet mener, at nedrivningerne foretages meget sporadisk, især fordi der netop for landdistrikterne kun få steder findes de såkaldte Kommuneatlas med en vurdering af bygningernes værdi. Ofte erstattes det nedrevne af bygninger af meget ringe værdi, der ikke er tilpasset det kulturmiljø de ligger i. Rådet har efter kommunalvalget skrevet til kommunerne, at det finder fremgangsmåden mangelfuld og at midlerne også burde bruges til istandsættelse af bygninger, der har høj kulturhistorisk værdi. Rådet har fået et venligt svar fra minister Carsten Hansen, der giver os ret et langt stykke hen ad vejen.

Af andre nedrivningssager er rådet gået ind i bevarelsen af et funkis trappeanlæg ved Sct. Annæ i Odense, et skipperhus i Falsled, der er et udpeget kulturmiljø og flere gårdbygninger bl.a. eneste gården Gremmeløkkegård ved Middelfart. Den fynske bindingsværkskultur er stærkt truet, ikke mindst de firlængede gårde med stråtage hele vejen rundt. Det vurderes, at der kun er ca. 50 gårde tilbage.

Lokalplaner og kommuneplaner gennemgås, og rådet har blandt andet udtalt sig om lokalplan om Søbysøgårds funktionærboliger. Digerne i det åbne land har det også dårligt. Digerne har landskabelig, biologisk og kulturhistorisk værdi. Det er Kulturstyrelsen, der sagsbehandler digesager, men der sker simpelthen ikke nok, og det rygtes. Danmarks Naturfredningsforening har forelagt problemet for styrelsen og Kulturstyrelsen og har lovet, at de nu vil stramme op på sagsbehandlingen. Vi vurderer, at der kun er 50 % tilbage af de diger, der er omfattet af loven. Ellen Warring beklagede, at der desværre ikke havde været overskud til at holde noget seminarer i 2014, og rådet kan godt mærke, at man mangler to rådsmedlemmer.

Rådet kan dog med glæde konstatere, at flere og flere kommuner sender deres planer og afgørelser til dem, og dermed anerkender Kulturmiljørådet som en vigtig medspiller.

Det er foreslået, at Linda Petersen fra Østfyns Museer træder ind i rådet i stedet for Mette Ladegaard Thøgersen.

Formidlingsrådet: Mette Ladegaard Thøgersen fortalte om, at formidlingsrådet ved indgangen til 2013 udarbejdede en formidlingskatalog og sendte det til Kulturregionen, men det blev desværre ikke til noget. Kulturregionen har satset på tre fokusområder, nemlig Kulturen i bevægelse, Børn og Unge og Fyn er Film.

Efter en lang og lidt kringlet proces fik nogle af Kulturarv Fyns medlemmer en fod inden for i nogle af kulturregionens projekter. Det gjaldt Det maritime Fyn og Fynske Eventyr. Kulturarv Fyn har holdt et møde med Lene Høsthaab, der var formand for Kulturregion Fyns politiske udvalg, og her kom det frem, at de fremtidige indsatsområder vil være: Kultur som ses, Talentudvikling og dannelse og Fyn er Film. Udvalget har foreslået, at Kulturarv Fyns sekretariat spillede en større rolle i virkeliggørelse af nogle af de påtænkte projekter. Det kunne forhåbentlig skabe lidt mere gennemskuelighed i processen.

Formidlingsrådet vil også gerne kunne tage andre initiativer. Der var eksempelvis et inspirationsseminar på tapetet. Det vil blive holdt i Nyborg i juni.

Bevaringsrådet: Esben Hedegaard indledte med at sige, at bevaringsudvalget ikke fungerede som et egentligt udvalg. Siden udvalgets største projekt, nemlig arbejdet med fællesmagasinet i Ryslinge, var blevet konkret, var udvalget erstattet af kredsen af interessenter i projektet. Så han fungerede som Kulturarv Fyns repræsentant i overordnede sager vedr. bevaring og konservering, herunder arbejdet med Fællesmagasinet i Ryslinge.

Der blev i 2013 afholdt flere møder i Ryslinge, hvor museernes behov, fællesmagasinet udformning og drift, samt brugernes organisering var drøftet indbyrdes og med ejer og Faaborg-Midtfyn Kommune, der havde påtaget sig at projektere magasinet. Der blev i efteråret 2013 sendt en ansøgning til en større fond om støtte til indretning af fabrikshallerne til formålet. Fonden har meddelt, at vi kan forvente svar i løbet af foråret 2014. Hvis svaret var positivt, vil der formodentlig være behov for en fornyet henvendelse til de fynske ABM-institutioner, eftersom flere institutioner overvejede at gå med i projektet. Det vil i givet fald være godt for driftsøkonomien, og indtil videre var der plads nok i hallerne.

Esben Hedegaard har i 2013 på Kulturarv Fyns vegne deltaget i to møder om driften af Fyns Konserveringscenter. Centret har været udfordret økonomisk af faldende bidrag, og Øhavsmuseet, der forestår driften, har i 2013 af den grund måttet fyre den ene af centrets fire faste konservatorer. En anden af de fast ansatte har sagt op for at følge ægtefællen til Sverige. Der var enighed om, at centret indtil videre klarede sig med vikarer udover de to faste, mens man afventede, om afdelingen skal flytte til Ryslinge som en del af det kommende kulturarvscenter.

Kulturarv Fyn modtog i 2013 en henvendelse fra Simon Wozniak, der ønskede en støtteerklæring i forbindelse med hans arbejde for at overtage Ollerup Blokfabrik. Virksomheden, der blev grundlagt på Thurø i 1870, var i dag den eneste af sin art i Danmark og derfor særdeles værdifuld for bevaringen af den sejlene kulturarv. Esben Hedegaard besigtigede fabrikken sammen med Erik Kromann fra Marstal Søfartsmuseum og udarbejdede efterfølgende en støtteerklæring på de fynske museer vegne.

3. Aflæggelse og godkendelse af årsregnskab for 2013

Kasserer Birgitte Haugbøl gennemgik kort regnskabet for 2013. Hun beklagede, at der endnu ikke var udsendt kontingentopkrævninger til alle medlemmer. Der savnedes dog en statusopgørelse.

4. Godkendelse af budget og fastsættelse af kontingent for 2014

Kontingentet forblev uændret. De store medlemmer med min. 1 fuldtidsansat og et budget på over 1 mill. kr. betaler 2.000 kr. i kontingent, mens alle andre betaler 500 kr.

5. Behandling af indkomne forslag.

Ingen indkomne forslag.

6. Valg af to bestyrelsesmedlemmer, revisioner og revisionssuppleant

På årsmødet vælges i henhold til vedtægterne hvert år to medlemmer. Det ene år vælges én repræsentant for arkivområdet og én repræsentant for kulturmiljøområdet – det følgende år vælges tilsvarende én repræsentant for museumsområdet og én repræsentant for biblioteksområdet. Bestyrelsens tre øvrige medlemmer er de til enhver tid valgte formænd for de stående underudvalg.

På valg var Kristian Isager og Jørgen Thomsen, der begge blev genvalgt.

Kurt Risskov Sørensen (Østfyns Museer) valgtes til revision, mens Morten Berg Nielsen (Svendborg Museum) blev valgt som revisionssuppleant.

7. Vedtagelse af arbejdsplan

I 2014 vil Kulturarv Fyn fortsat have fokus rettet mod vandløbsplanerne. Det er især kulturmiljørådet, der her skal være fremme i skoen. Formidlingsudvalget skal styrke samarbejdet med Kulturregion Fyn, mens Bevaringsudvalget skal køre videre med magasinplanerne

8. Eventuelt

Intet.

Referent

Johnny Wøllekær